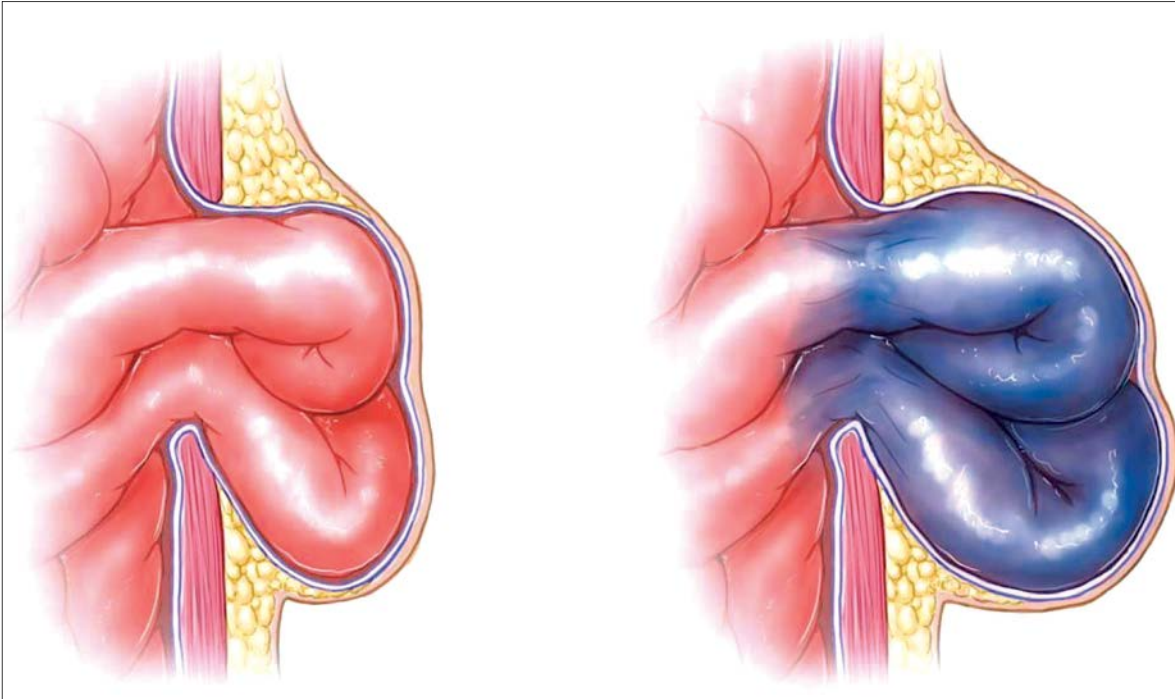

پاره شدن دیواره شکم یا به اصطلاح فتق یکی از مشکلاتی است که می تواند برای هر کسی در دسر ایجاد کند

وقتی هیچی سر جای خودش نیست

بهاره جلالوند

حتما بارها و بارها، اسم فتق به گوش تان خورده است و در نگاه تان این بیماری ساده به نظر می آید ولی این بیماری آن قدرها هم که فکر می کنید ساده و کم در دسر نیست. علاوه بر این، شاید خیلی ها تصور کنند که فتق یک بیماری مختص آقایان محسوب می شود در حالی که این بیماری تنها مختص آقایان نیست و خانم ها، کودکان و نوجوانان را نیز می تواند درگیر خود کند. اما این که از کجا باید متوجه شد که یک فرد به فتق مبتلا شده و برای درمان آن چه کاری می توان انجام داد، سوالاتی هستند که پاسخ آنها را باید از «دکتر فرامرز کریمیان»، جراح عمومی و عضو انجمن جراحان آمریکا پرسید.

چرا به وجود می آید؟

باشد، جراحی در ناحیه شکم است، بدین شکل که گاهی بعد از مدتی، ناحیه ای که جراحی شده با وجود زدن بخیه و بهبود، باز و دیواره شکم دچار پارگی می شود. مثلاً بارداری ای که توام با کشیده شدن دیواره شکم است، یکی از عواملی محسوب می شود که می تواند باعث باز شدن جای جراحی های قبلی شود. به طور کلی، فتقی که بعد از جراحی به وجود می آید، معمولاً در خانم ها شایع تر است. شاید برخی از افراد تصور کنند که بد نشستن و حالت خمیده در هنگام نشستن، می تواند سبب بروز فتق شود در حالی که این باور نادرست است و بد نشستن عاملی برای بروز فتق به حساب نمی آید ولی می تواند در تشدید فتق در افراد مبتلا، نقش داشته باشد.

فتق به دلایل زیادی می تواند به وجود بیاید. برخی از افراد به صورت مادرزادی دچار فتق هستند و در زمان تولد یک سوراخ در دیواره شکم شان وجود دارد که این مساله می تواند باعث بروز فتق در آنها شود. دلیل بروز فتق، می تواند غیر مادرزادی نیز باشد برای مثال، به دنبال فعالیت سنگین بدنی یا ورزش سنگین، می توان به فتق در ناحیه کشاله ران یا ناف دچار شد. همچنین زور زدن، سرفه های مزمن و مکرر، ناراحتی های ریوی، یبوست و بزرگی پروستات نیز می توانند به پارگی جدار شکم و بروز فتق منجر شوند. علاوه بر این، در سن بالا دیواره شکم ضعف پیدا می کند که یکی از دلایل بروز فتق است. یکی دیگر از دلایلی که می تواند در بروز فتق نقش داشته

فتق را بشناسید

به طور طبیعی، احشاء شکم مانند روده ها، در دیواره شکم محصور هستند. وقتی بنا بر هر دلیل ضعف در دیواره شکم ایجاد شود، احشاء (به ویژه روده باریک) در جای خود قرار نمی گیرند و از ناحیه دیواره شکم بیرون می زنند و به زیر پوست می آیند که این مساله ناشی از پارگی دیواره شکم است و در اصطلاح به چنین حالتی فتق گفته می شود. دیواره شکم افراد به صورت طبیعی باید صاف باشد ولی زمانی که در فردی فتق به وجود می آید، یک حالت برجسته، از قسمتی که دچار فتق شده بیرون می زند که کاملاً مشهود است. بیمارانی که به فتق مبتلا هستند، اظهار می کنند که این ناحیه حالت نرم دارد و در زمان فشار دادن به سمت داخل می رود.

داخلی یا خارجی؟

به طور کلی، فتق به دو دسته داخلی و خارجی دسته بندی می شود که در فتق خارجی، پارگی دیواره شکم به گونه ای است که اعضای داخلی به سمت خارج و زیر پوست می آیند که می توان به فتق ناحیه شکم، کشاله ران و ناف، اشاره کرد. اما در فتق داخلی، احشاء از یک حفره بدن، به یک حفره دیگر می روند. برای مثال، فتق هیاتال یک فتق داخلی به حساب می آید که در آن بنا بر دلایل مختلف معده به داخل قفسه سینه کشیده شده یا در کنار مری، بالا می رود و از بیرون بدن چیزی مشخص نیست.

درمان فتق با جراحی؟

درمان فتق به طور کلی جراحی است و یک فتق به ظاهر ساده، در صورت عدم درمان می تواند جان فرد را به خطر بیندازد. البته باید به این مساله توجه داشت که پیش از جراحی، عوامل زمینه ساز فتق باید درمان شوند. برای مثال، اگر فردی به سرفه مزمن، پروستات، یبوست و... مبتلاست، پیش از هر چیز باید این مشکلات را برطرف کند چون در صورت درمان نشدن این مشکلات، احتمال عود فتق وجود دارد و عملاً جراحی در چنین شرایطی به یک کاری فایده تبدیل خواهد شد. چنانچه بیمار مسن و شرایط بدنی او به گونه ای باشد که جراحی برایش خطر داشته، این کار فقط زمانی که ضرورت جراحی و شرایط اورژانس پیش بیاید، به انجام می رسد. جراحی فتق های خارجی نگران کننده نیست و در شرایطی که بیمار مشکل خاصی نداشته باشد، نهایتاً یک روز در بیمارستان بستری خواهد شد. حتی جراحی در برخی موارد می تواند به صورت لاپاراسکوپی (بدون برش بزرگ روی بدن) انجام شود. گاهی در شرایطی که بیمار یک بار جراحی شده و مجدد مشکل او عود کرده باشد نیز از لاپاراسکوپی کمک گرفته می شود تا عوارض ناشی از جراحی به حداقل ممکن برسد. اما جراحی فتق های داخلی، پیچیدگی های خاص خودش را دارد با این حال اگر جراح انجام آن را ضروری دانست، نباید انجام این کار را به تعویق انداخت چون جان بیمار می تواند به خطر بیفتد. به طور کلی، همیشه احتمال بروز عود فتق وجود دارد به ویژه در شرایطی که بیمار عوامل مستعد کننده بروز فتق را جدی نگیرد و آنها را درمان نکند.

این بیماری را جدی بگیرید

همان طور که گفته شد، فتق خارجی توسط خود فرد قابل رویت است و برجسته شدن غیر عادی یک قسمت از شکم یا کشاله ران که حالت نرم دارد و با فشار به سمت داخل می رود، می تواند نشان دهنده فتق باشد. بسیاری از افرادی که به فتق خارجی مبتلا هستند، اظهار می کنند که با دراز کشیدن قسمت برجسته به سمت داخل می رود و دیده نمی شود. این احتمال وجود دارد که داخل فتق، روده حاوی هوا وارد شود و ممکن است بیمار جابه جایی هوای درون روده را در ناحیه فتق حس کند. علاوه بر این، فتق همیشه خیلی راحت با فشار دادن سر جای خود نمی رود و می تواند در بیرون باقی بماند و در اصطلاح به دام بیفتد که این مساله سبب بروز فشار زیاد، پیچ خوردن و حتی سیاه شدن آن قسمت به دلیل اختلال در خون رسانی خواهد شد. فتق های داخلی به آسانی فتق های خارجی قابل تشخیص نیستند و با توجه به محل بروز آنها، می توانند با علامت یا بدون علامت باشند. به طور کلی، برخی از فتق های داخلی می توانند باعث بروز درد شدید، تب و لرز و بد حال شدن بیمار شوند و او را مجبور به مراجعه به اورژانس کنند.

ورزش سنگین ممنوع است

افرادی که به فتق مبتلا هستند، از انجام کارهای سنگین به ویژه ورزش سنگین باید پرهیز کنند. این دسته از افراد از انجام ورزش هایی که به فتق آنها فشار وارد می کنند، مانند ورزش های شکمی باید پرهیز کنند چون انجام چنین ورزش هایی می تواند خطرناک باشد. بیماران مبتلا به فتق، در صورت تمایل به فعالیت ورزشی، می توانند پیاده روی یا راه رفتن در آب را انتخاب کنند.